

Павлій А.К.

ПРОФЕСІЙНА ІДЕНТИЧНІСТЬ СТУДЕНТІВ-ПСИХОЛОГІВ

В даній роботі розглянуто особливості професійної ідентичності студентів-психологів молодших та старших курсів.

Конструювання власної ідентичності завжди було однією з основних проблем, що постають перед людиною в процесі самоактуалізації. Це явище постає як інтегративне поняття, в якому відображається взаємозв'язок когнітивних, ціннісних характеристик та орієнтацій особистості, що допомагає визначити орієнтацію в світі професій, професійному середовищі та соціальному оточенні, а так дозволяє в повно мірі реалізовувати власний потенціал в професійної діяльності. Формування професійної ідентичності є надзвичайно важливою й провідною частиною становлення психолога як професіонала. Сформована профіидентичність слугує надійною системою координат для становлення як професійного, так і особистого майбутнього. Реалізацію своїх професійних можливостей студента відбувається поступово, крок за кроком, через періоди серйозних сумнівів і тривоги.

Професійна ідентичність розглядається такими вченими як Л.Б. Шнейдер, Є.П. Єрмолаєва, Е.Ф. Зеєр, Є.О. Клімов, І.А. Дружиніна, Т.С. Березіна, А. Тешфел, Е. Еріксон, Дж. Марсія і іншими.

Автори називають особливості студентської професійної ідентичності, зокрема, особливості профіидентичності студентів-психологів: усвідомлення студентом себе в якості суб'єкта майбутньої професійної діяльності, їх профіидентичність - це внутрішньо прийнята, усвідомлена, емоційно забарвлена характеристика.

На основі викладеного можна сформулювати мету дослідження, що полягає у вивченні особливостей професійної ідентичності молодших та старших курсів у період навчання за спеціальністю психологія.

Для дослідження були використані наступні методики: «Вивчення статусів професійної ідентичності» А.А. Азбель, «Якоря кар'єри» Е. Шейна (адаптація В. Чикер і В. Винокурової), «Рівень професійної спрямованості студентів» Т.Д. Дубовицька. Використовували методи математичної статистики.

Дослідження було проведено на базі Української інженерно-педагогічної академії. Для участі в дослідженні було залучено 50 чоловік – студентів-психологів віком 17 – 19 років. З них – 25 представників молодших курсів та 25 старших.

Після проведення дослідження не було виявлено значиму відмінність між показниками статусів професійної ідентичності у досліджуваних груп. У представлених групах визначається достатній рівень сформованості професійної ідентичності, при цьому показник «мораторій (криза вибору) професійної ідентичності» має відносно високе значення саме у молодих курсів. Це може свідчити про те, що студенти молодших курсів мають усвідомлення щодо проблем вибору професії і знаходиться в процесі становлення. З огляду на отримані дані дослідження можна відзначити, що групи молодших і старих курсів в повній мірі втілюють в роботі свої ідеали і цінності, прагнуть займатися справою через бажання реалізувати їх в своїй роботі. Виходячи з результатів дослідження дві досліджувані групи мають високий рівень професійної спрямованості, що свідчить про те, що як молодші, так і старші курси прагнуть оволодіти обраною професією, обрана спеціальність до вподоби їм.

Роботу виконано під керівництвом доцента кафедри Практичної психології Колчигіної А.В.